

HET KOMENDE CONGRES

Congressen van verenigingen plegen over het algemeen geen gebeurtenissen te zijn, die de leden in heftige beroering brengen. Daarop maken de congressen van het Humanistisch Verbond geen uitzondering, al zijn er in de gemeenschappen vergaderingen aan vooraf gegaan, die zich met de op het congres te bespreken zaken bezig hebben gehouden. Maar de eigenlijke congresgangers zijn meestal bestuursleden, die wat meer zijn ingewijd en daardoor beter op de hoogte van wat er zich in en rond het Verbond afspeelt.

Als we ons niet vergissen zal het a.s. congres, dat op 15 en 16 april in het NV-Huis in Utrecht wordt gehouden wel eens heel belangrijk kunnen zijn voor de koers die in de komende jaren gevolgd zal worden. Het is in het afgelopen jaar al herhaaldelijk gezegd, dat het Verbond na ruim 20 jaar in een situatie is gekomen waarin erkenning is verkregen, maar die ook noopt tot bezinning over de naaste toekomst. Niet voor niets is er, als voorbereiding voor de discussie op het congres aan de leden gevraagd mee te denken over plaats en taak van het Verbond in de Nederlandse samenleving.

Het gaat in deze periode van ons bestaan om een aantal belangrijke zaken. Waarom is het ons begonnen, wat willen we en hoe denken we dat te bereiken? Met andere woorden: zijn we het met elkaar eens over de rol die we willen spelen in de komende jaren, moet er een keus worden gedaan en laten onze middelen het toe? Zowel hoofdbestuur als enkele gemeenschappen hebben voorstellen gedaan die ernstige overdenking vragen, omdat daarbij de toekomstige ontwikkeling van het Verbond aan de orde wordt gesteld.

Zolang als het Verbond bestaat is er altijd een afstand geweest tussen wat we wilden en wat we konden. We hebben altijd verder trachten te springen dan onze polsstok reikte en het merkwaardige was dat het nog lukte ook, dank zij de bereidheid van velen. Bereidheid om tijd en geld te geven. We twijfelen er niet aan, of dit zal zo blijven, hetgeen wat de middelen betreft al bewezen wordt door de groei van het Steunfonds. Maar de ontzaglijke stijging van de kosten, waarbij de toch ook wel toenemende inkomsten achter blijven, eisen een afwegen. Wat moeten we in elk geval doen, op welk gebied kunnen we misschien het tempo iets vertragen, hoe zetten we de beschikbare krachten het beste in. Allemaal vragen waarmee het hoofdbestuur zich al lang bezighoudt en waarop het congres wellicht het antwoord kan geven. Het zal vooral bij de bespreking van de jaarverslagen en de begroting zijn, dat deze zaken aan de orde komen.

Nu zal er wel niemand zijn, die verwacht dat het beraad op het congres tot kant en klare oplossingen zal leiden. Maar er zou al veel bereikt zijn als de zorgen van het hoofdbestuur mede gedragen zouden worden door de vertegenwoordigers van de leden. Wie de voorstellen en amendementen van de gemeenschappen leest, begrijpt dat dit inderdaad het geval is. Natuurlijk zijn er verschillen te constateren, maar dat hoeft een gezamenlijke verantwoordelijkheid niet in de weg te staan. En dat die aanwezig is zal op 15 en 16 april duidelijk blijken.

RADIO UITZENDINGEN

Met ingang van vrijdag 3 febr. is het Humanistisch Verbond ook op Hilversum II in de lucht gekomen. De toewijzing van 5 minuten meer zendtijd, die we eind december hebben gekregen, wordt gebruikt voor een vaste rubriek „Kort Commentaar“. De uitzending heeft plaats van 22.25-22.30 uur, elke week.

De uitzending „Geestelijk Leven“ blijft voorlopig op maandagavond van 19.40-19.50 uur op Hilversum I.

HET HOOFDBESTUUR BESPRAK ....

in zijn vergadering van 25 februari, na goedkeuring van de notulen van de vorige vergadering allereerst een aantal ingekomen stukken en mededelingen. Daarbij bleek, dat zich in januari weliswaar 147 nieuwe leden hadden aangemeld, maar dat er inmiddels nogal wat bedankjes aan het eind van het jaar waren ontvangen. Het netto-resultaat was echter toch positief. Op verzoek van de IHEU, de humanistische Internationale, werd een werkgroep samengesteld die tot taak krijgt binnen het Verbond de Internationale meer bekendheid te geven. Het hoofdbestuur was overigens van mening, dat op dit terrein al veel gebeurt, ook al omdat het bureau van de Internationale in Nederland is gevestigd.

Een deel van de vergadering werd besteed aan de bespreking van de ingekomen amendementen en het vaststellen van de pre-adviezen. Vervolgens werden de financiële stukken bekeken, zoals de jaarrekening, de begrotingen voor 1967 en 1968 en de balans. Een aantal benoemingen van raadslieden werden goedgekeurd, evenals de benoemingen van gespreksleiders voor buitenkerkelijken niet-leden en een tweetal plaatselijke leiders voor het ziekenbezoek.

Besloten werd een aantal vragen die bij de vorige bespreking over het jaarverslag gerezen waren, voor de volgende bijeenkomst te bewaren, omdat enkele vragenstellers niet aanwezig konden zijn. Die volgende H.B. vergadering vindt op 1 april plaats ....

BIHAR-PROJECT

Het is al weer maanden geleden, dat we over de voortgang van dit door de IHEU en ook door onze leden gesteunde project iets publiceerden. Dat kwam niet, omdat we de zaak uit het oog hadden verloren, integendeel, maar de berichten waren uiterst schaars. Wel ontving het secretariaat van de IHEU vanuit Bihar regelmatig een verslag van de stand van werkzaamheden, maar helemaal duidelijk was de situatie toch niet.

Dat is nu nog niet het geval, al beschikken we thans over een ooggetuigenverslag. Eén van onze leden, ir. K. d'Angremond, die naar India was uitgezonden voor een ontwikkelingsobject, heeft op verzoek van onze voorzitter een vijfdaags bezoek aan de streek in Bihar gebracht, daar rondgekeken, met de leider van het project en enkele autoriteiten gepraat en van zijn indrukken rapport uitgebracht.

Men moet zich niet voorstellen dat zulk een bezoek een eenvoudige zaak is. Daarvoor moet met alle mogelijke vervoersmiddelen, van vliegtuig tot ossekar gereisd worden. Maar d'Angremond, die door een vorig bezoek aan India al wat gewend is, heeft dat allemaal getrotseerd. Erg optimistisch was hij niet, er zit wel enige voortgang in, maar het loopt nog niet zoals men gehoopt had.

Daarbij moet dan wel bedacht worden, dat ze ook wel bijzonder veel tegenslag hebben gehad. Eerst was er de oorlog tussen India en Pakistan, die alle aandacht opeiste, en daarna is dit gebied herhaaldelijk door misoogsten getroffen. Begin vorig jaar was de situatie zelfs zo, dat we hier in Nederland geprobeerd hebben een voedselzending naar Bihar te sturen. Dat is niet gelukt, maar we hebben alle hoop nog niet opgegeven. En tenslotte is er weinig medewerking van de regeringsautoriteiten geweest, die hun toezeggingen niet zijn nagekomen. De indruk is wel, dat deze moeilijkheden weer gedeeltelijk zijn overwonnen, maar de uitslag van de verkiezingen hebben hier ook weer invloed op. Dat kunnen we nog niet bekijken.

De algemene indruk is, veel goede wil, een heel voorzichtige opbouw, waarbij men uiterst zuinig met het geld omspringt, een tekort aan deskundige krachten, en een zeer moeizame strijd om de bevolking mee te krijgen. En we zullen er goed aan doen, onze Westerse maatstaven niet aan te leggen.

Tenslotte nog dit, men behoeft zich niet ongerust te maken, dat de giften die bij de Biharactie ook in Nederland zijn gegeven, onjuist gebruikt zouden worden. Het geld is geblokkeerd en wordt slechts in kleine porties overgemaakt indien er om gevraagd wordt. Het secretariaat van de IHEU heeft inmiddels het rapport van d'Angremond aan alle leden van het bestuur van onze Internationale gezonden en er is een uitvoerige correspondentie gaande met enkele vooraanstaande humanistische Indiërs, teneinde van hen gedaan te krijgen meer aandacht aan de zaak te besteden. Maar alweer, India is geen Nederland, je kunt niet even in de trein of in je auto stappen om te gaan kijken. We houden onze lezers op de hoogte.

Benoemingen

Tot vrijwillige geestelijke raadsliden voor de arbeiderskampen werden benoemd de heren R. Brandsma te Kortgene en G. P. Slim te Kruiningen. Tot leidsters ziekenbezoek de dames F. L. A. M. Jager-van Dam te Amsterdam-Z. en C. J. Faber-Roos te Alkmaar.

Radio-amateurs gezocht

De organisatie-secretaresse van onze Internationale, Mevr. J. W. F. Klein-von Baumhauer, ontving een brief van een Amerikaanse geestverwant, die werkzaam is bij het consulaat in Tanger (Marokko). Dat is niets bijzonders, er worden zoveel brieven ontvangen. Maar deze man wil graag

eens contact hebben met Nederlanders en dan wel via de ether. Hij is nl. radio-amateur en neemt aan, dat die ook onder de leden van het Verbond wel zullen bestaan. Het moeten dus mensen zijn, die zelf mogen uitzenden. Die zullen dan ook wel begrijpen, wat hij in zijn brief schrijft, n.l. „operating SBB on the 20, 15 en 10 meter bands and can meet any schedule time, convenient to any interested „Ham” during suitable periods of propagation between Tangier and Europe”.

Wie dit vakjargon begrijpt en belangstelling heeft, wordt verzocht zich in verbinding te stellen met Mevr. Klein, p.a. IHEU, Oudegracht 152 te Utrecht.

stichting steunfonds
praktisch humanisme
giro 6168
amersfoort

SEXTANT '67

Onder de titel Sextant '67 zal de Nederlandse Vereniging voor Sexuele Hervorming op 21 oktober 1967 een congres houden. De N.V.S.H. hoopt dat zowel binnen als buiten de vereniging een aantal discussiegroepen zich van te voren zal bezighouden met de congresonderwerpen (aan de hand van het voor elk onderwerp samengestelde documentatiemateriaal), en het resultaat van de discussies ter kennis zal brengen van het Wetenschappelijk Bureau van de N.V.S.H. Onderwerpen zijn: Voorechtelijk geslachtsverkeer, Geboorteregeling, Abortus provocatus, Buitenechtelijk geslachtsverkeer, Echtscheiding, Prostitutie, Homoseksualiteit en Pornografie.

Indien gemeenschappen van het Humanistisch Verbond over één of meer van deze onderwerpen discussiegroepen zouden willen formeren, is de N.V.S.H. (postbus 64, Den Haag; tel. 070-183460) bereid documentatiemateriaal ten behoeve van de deelnemers ter beschikking te stellen, alsmede formulieren voor de rapportering.

AFTREDEND RAADSMAN

Het staat zo sober in de stukken voor de hoofdbestuursvergadering: onze plaatselijke geestelijke raadsman D. Dijkstra in Arnhem heeft zijn functie neergelegd. Maar alleen insiders weten, dat deze man in de geestelijke verzorging een staat van dienst heeft gehad, om je hoed voor af te nemen. Hij was een der eersten die de arbeiderskampen ging bezoeken vanuit zijn toenmalige woonplaats Beetsterzwaag, waar hij ook voor de gemeenschap Drachten voorzitter was. Begin 1960 is hij naar Arnhem verhuisd, heeft toen nog geruime tijd als raadsman voor een arbeiderskamp gewerkt en is tevens als PGR. benoemd. Alles bij elkaar is het zeker een dikke 15 jaar geweest, dat hij het Verbond in vele sectoren heeft vertegenwoordigd en we zijn hem daarvoor grote dank verschuldigd.

1966 IN VOGELVLUCHT

Net als andere jaren, hebben we in dit maart-nummer van In en Om wat grepen uit het verslag 1966 verzameld, dat in zijn geheel aan het congres zal worden voorgelegd en besproken.

leden en ledental

Enquêtes, in enkele gemeenschappen gehouden, zoals in Bilthoven, Gorinchem en Hengelo brachten enige klaarheid over datgene wat van het Verbond verwacht wordt. De meeste antwoorden waren bevestigend, in zoverre er gevraagd werd of men met de gang van zaken tevreden was. Daar staat dan tegenover, dat het overgrote deel van de leden vrijwel niet aan activiteiten deelneemt. De groei van het ledental bleef enigszins achter bij die in het voorafgaande jaar. Het aantal bedankjes verminderde echter eveneens. Het aantal inschrijvingen loopt per maand zeer uiteen.

Op 1 januari 1966 bedroeg het aantal leden 14.424 en op 31 december 15.189, een netto toename dus met 765 leden. In totaal meldde zich in 1966 1553 nieuwe leden aan, terwijl er door overlijden, vertrek naar het buitenland en door andere oorzaken 788 werden uitgeschreven.

Het totale aantal sympathisanten verminderde van 1059 tot 855.

gemeenschappen en werkgroepen

Karakter, grootte en activiteiten van de 80 gemeenschappen lopen zeer uiteen. Ook de invloed die men op de plaatselijke samenleving uitoefent, is verschillend, waarbij in kleine gemeenschappen deze dikwijls groter is dan in de steden. Daarbij speelt natuurlijk de bekendheid en functie van individuele leden een grote rol.

Behalve dat in Haulerwijk (Fr.) een werkgroep werd opgericht, bleef het aantal van deze groepen verder gelijk aan het voorafgaande jaar. Enkele van de groepen beloven iets voor de naaste toekomst in die zin dat ze wellicht tot gemeenschappen zullen uitgroeien. Anderen zullen de op zich zelf nuttige functie blijven vervullen van een nauwer contact tussen algemene leden.

gewesten en federaties

Evenals dit het geval is bij de gemeenschappen lopen invloed en activiteit van de gewesten en federaties sterk uiteen. Doorgestaan werd met in enkele gewesten steun aan gemeenschappen te bieden, gezamenlijke bijeenkomsten te houden en de algemene leden te benaderen. Voor

wat dit laatste betreft valt in het bijzonder het gewest Friesland op, dat eveneens samen met Drenthe en Groningen bezig is aan een onderzoek naar de mogelijkheid tot aanstelling van een regionale functionaris.

Een aantal gewesten hielden studie-, land- en familiedagen, die over het algemeen goed slaagden. Een landdag vond dit jaar niet plaats, wel belegde de gemeenschap Laren/Blaricum een studiedag, die door velen van elders bezocht werd.

commissies en werkgroepen

De Commissie Groepswerk werd opgeheven, omdat veel van het werk door de Algemene Commissie Geestelijke Vorming werd overgenomen. Wat het groepsgesprek betreft, dit werd door de beide functionarissen de Leede en Schonk verder uitgebreid.

De Werkgroep Wereldpolitiek werd eveneens van zijn taak ontheven, in hoofdzaak omdat het de leden dezer commissie door tijdsgebrek niet mogelijk was aan het werk intensief deel te nemen. De Stichting Socrates zal de vraagstukken verband houdende met oorlog en vrede in haar activiteiten incorporeren.

Het Verbond kent verder als vaste commissies en werkgroepen resp. de Centrale Commissie Geestelijke Verzorging; de Algemene Commissie Geestelijke Vorming; de Radio-Commissie, de Televisie-Commissie; de Adviescommissie Geestelijke Verzorging Militairen, de Buitenwerkgroep; de Emigratiecommissie; de Werkgroep Jeugd- en Jongerenwerk; de Humanistische Academische Werkgroep en de Commissie Gemeenschapscentra. Niet al deze commissies konden hun werkzaamheden in 1966 voldoende ontplooiën. In verband met gewijzigde omstandigheden wordt reorganisatie van de Radio- en Televisie-Commissies overwogen.

De Commissie-Gemeenschapscentra zal in 1967 een nota over de stichting en exploitatie van gemeenschapscentra uitbrengen en ook verder als adviescollege blijven functioneren.

PUBLICITEIT

periodieken

Door het Verbond en nevenorganen worden de volgende periodieken uitgegeven: „Mens en Wereld” (veertiendaags); „In en Om” (maandelijks); „Het Woord van de Week” (wekelijks); „Kader” (tweemaandelijks); „Taak en Toekomst” (onregelmatig); „Ego” (maandelijks) en „Revenschap” (driemaandelijks).

Voor zover het hier ging om bladen met abonnee's, steeg gedurende 1966 het aantal lezers regelmatig.

brochures enz.

Ter gelegenheid van het twintigjarig bestaan van het Verbond werden uitgegeven: „20 Jaar Humanistisch Verbond”, „De stem van het Humanistisch Verbond” en „Uitdaging en Antwoord”. Herdrukken verschenen van een reeks van brochures, terwijl als nieuwe uitgave „Invloedrijken” van de pers kwam. Er werd verder door de Stichting Socrates een bundel inleidingen van de tweede juristenconferentie uitgegeven. De Dienst Geestelijke Verzorging Militairen gaf een reeks kleine brochures uit ten gebruike bij de groepsgesprekken.

radio en televisie

Tot 1 oktober, de datum waarop voor radio en televisie het Radiobesluit 1965 en het gewijzigde Televisiebesluit in werking traden, werd de gebruikelijke gastvrijheid bij VARA en AVRO genoten. Na 1 oktober begonnen de problemen die voor een deel veroorzaakt werden door de overhaaste invoering van het zgn. overgangsbetel. Na veel inspanning gelukte het de aan het Verbond toegewezen zendtijd van 10 minuten voor de radio ingepast te krijgen, maar helaas niet op de zondagmorgen. Ook wat de televisie betreft werd een voorlopige regeling getroffen.

pers

Ook in 1966 hield de pers zich bezig met het Verbond en het humanisme. Veel aandacht werd besteed aan de juristenconferentie van Socrates, aan het twintigjarig bestaan, waarvoor ook een persconferentie werd gehouden, aan het gesprek tussen vertegenwoordigers van het Vaticaan en de Humanistische Internationale, aan het congres in Parijs van deze Internationale en aan alle moeilijkheden rondom radio en televisie.

De foto's in dit nummer zijn beelden uit de t.v.-uitzending van 13 maart onder regie van Geert van den Boogaart.

HUMANISTISCHE STICHTING SOCRATES

Aan prof. dr. Libbe van der Wal werd op zijn verzoek ontslag verleend als bijzonder hoogleraar aan de Technische Hogeschool in Delft. Als zijn opvolger werd benoemd dr. W. van Dooren, die op 19 oktober zijn oratie uitsprak.

Naast de drie bestaande secties zijn de plannen voor een vierde, n.l. een juridische zodanig gevorderd, dat binnenkort tot oprichting zal worden overgegaan. Ook de oprichting van een medische sectie wordt overwogen.

De beheerscommissie stelde twee commissies in: „Humanisme en Arbeid” onder voorzitterschap van prof. dr. P. Thoenes en „Publiciteit in een democratie” waarbij mr. dr. Roethof als voorzitter fungeert. De laatste hand werd gelegd aan een rapport van de commissie „Mensbeeld in de literatuur”.

Zowel de voorjaarsconferentie als die in het najaar waren goed bezocht. Onderwerp in het voorjaar was „Organisatie van de vrede” en in het najaar „Alle waarden over boord?”. De beroepenconferentie voor juristen had als onderwerp de echtscheiding.

KONTAKTEN

Zowel met de overheid als met tal van organisaties werden in 1966 kontakten onderhouden. Wat de overheid betreft wat dit o.m. het geval bij de toewijzing van de zendtijd, die naar de mening van het hoofdbestuur verre onder de maat bleef, de kwestie van gelijkstelling van crematie met begraven, de noodzakelijk gemaakte uitbreiding van het aantal raadslieden voor de militairen en het onderwijs.

Zoals gebruikelijk waren er de kontakten met humanistische organisaties (Humanistisch Centrum Mens en Wereld, Humanitas, Stichting Kinderthuizen van Humanitas, Humanistisch Thuisfront, Humanistische Stichting voor Huisvesting van Bejaarden, Humanistische Werkgemeenschap in de Partij van de Arbeid, Centrale Stichting Bureaus voor Levens- en Gezinsmoeilijkheden op Humanistische Grondslag, Studentenvereniging op Humanistische Grondslag Socrates, Humanistische Jeugdbeweging, International Humanist and Ethical Union). Het overleg met Humanitas ten aanzien van enkele praktische zaken waarbij Verbond en Humanitas betrokken zijn, werd voortgezet.

Van het Nederlands Episcopaat kreeg het Verbond de uitnodiging tot het zenden van waarnemers naar de bijeenkomsten van het Provinciaal Pastoraal Concilie. Het Verbond heeft een adviserend lid kunnen aanwijzen in de Programmaraden van NRU en NTS.

Op verscheidene jaarvergaderingen, congressen e.d. van organisaties waarmee kontakten worden onderhouden, liet het hoofdbestuur zich vertegenwoordigen.

GEESTELIJKE VERZORGING

plaatselijk

Het aantal vrijwillige plaatselijke geestelijke raadslieden bedroeg eind 1966 44, terwijl daarnaast 36 medewerkers functioneerden. Tezamen dus 80 personen over 52 gemeenschappen. Zij hadden bemoeienis met ruim 1000 personen, van wie ongeveer de helft leden van het Verbond.

Eveneens in de gemeenschappen waren talrijke vrijwilligers werkzaam als kontaktpersonen, zieken- en bejaardenbezoekers. In 4 psychiatrische inrichtingen was een raadsman werkzaam, evenals in 6 bejaardentehuizen.

gedetineerden

De geestelijke verzorging van gedetineerden bleef zich in opgaande lijn ontwikkelen. Van de totale bevolking van de gevangenis wendde zich circa 12% tot de raadslieden van het Verbond.

Op 1 november 1966 werden een aantal wijzigingen in de Gevangenis-maatregel van kracht, waardoor een einde kwam aan de achterstelling van de humanistische verzorging. Om de hierdoor te verwachten uitbreiding van aanvragen te kunnen opvangen, werden vele nieuwe vrijwillige raadslieden aangetrokken, zodat het aantal thans ongeveer 90 bedraagt. Het is de bedoeling dat in de komende tijd deze vrijwilligers door beroepskrachten vervangen zullen worden, die dan de status van rijksambtenaar krijgen.

bureaus voor levens- en gezinsmoeilijkheden

Deze bureaus hebben behalve met ernstige financiële moeilijkheden ook te kampen met een tekort aan geschoolde medewerkers. Pogingen om de moeilijkheden te verbeteren worden voortgezet.

stichting steunfonds
praktisch humanisme
giro 6168

JEUGD EN JONGEREN

In het verslagjaar is door de landelijke Werkgroep Jeugd en Jongeren een basis gelegd voor dit werk. In 14 gemeenschappen bestaan nu jongerengroepen, terwijl aan het eind van 1966 in nog 12 gemeenschappen plannen in de maak waren. Verschillende groepen belegden, veelal samen met anderen weekends, terwijl de landelijke werkgroep een tweetal conferenties hield. Een jongerenblad werd voorbereid, dat inmiddels onder de naam „Libertijn” is verschenen. Op het internationale congres in Parijs hebben vertegenwoordigers van de werkgroep vruchtbare kontakten gelegd met jongeren uit andere landen, hetgeen o.a. resulteerde in de oprichting van een humanistisch jongerensecretariaat.

militairen

Ook hier een toeneming van het aantal deelnemers, waarvan aan het einde van het verslagjaar er ca. 4000 aan de gespreksgroepen deelnamen. Het aantal raadslieden werd tot 5 uitgebreid, een verdere uitbreiding werd voorshands door de minister van defensie afgewezen. Aan de drie-daagse bijeenkomsten in het Coornherthuis in Driebergen werd door ruim 2700 dienstplichtigen deelgenomen.

arbeiderskampen

De geestelijke verzorging in arbeiderskampen strekte zich over 9 kampen uit, waarbij 10 raadslieden betrokken waren. Het gespreksgroepenwerk voor buitenkerkelijken niet-leden, dat onder dezelfde dienst ressorteert nam in omvang toe. Er werkten eind '66 45 van deze groepen onder leiding van 40 gespreksleiders. In totaal waren hierbij ca. 650 deelnemers betrokken.

studenten

Behalve in Rotterdam zijn in alle universiteitssteden thans raadslieden voor studenten aanwezig, meestal in de vorm van een team.

VORMINGS- ONDERWIJS

Van een grote uitbreiding van het humanistisch vormingsonderwijs kon nog geen sprake zijn. De Wet op het Voortgezet Onderwijs zal niet vóór 1968 in werking treden, zodat voor het verkrijgen van de nodige faciliteiten op de in aanmerking komende scholen daarop nog geen beroep gedaan kon worden. Wel slaagde men er ook dit jaar weer in, o.a. in Rotterdam en Utrecht steun van de gemeentebesturen te krijgen, terwijl elders schoolbesturen aan het Verbond toestonden binnen schoolverband lessen te geven. In andere plaatsen zijn groepen buiten schoolverband gevormd. Aan een kweekschool in Rotterdam werd een cursus voor vormingsleiders gegeven.

De Algemene Commissie Geestelijke Vorming maakte enige leerplannen, terwijl een cursus voor vormingsleiders op papier werd gezet, die als applicatie voor leerkrachten kan dienen. In verschillende gemeenschappen werd bovendien met cursussen voor dergelijke belangstellenden begonnen.

CONGRESVOORSTELLEN

In het vorige nummer van dit blad, waarin de congresvoorstellen stonden afgedrukt, komt een storende fout voor. Op pag. 5, eerste kolom staat een voorstel van Gemeenschap Den Haag-West, waarin het hoofdbestuur opgedragen wordt een prijsvraag uit te schrijven. De laatste zin van het pre-advies van het H.B. luidde: In de zin van dit pre-advies geen bezwaar. Dit is fout en moet gewijzigd worden in: Ontreden.

Met de verontschuldiging van de
redakteur.

UIT DE GEMEENSCHAPPEN

In *Leeuwarden* een pittige inleiding door de heer ten Cate uit Heerenveen, de hoofdredakteur van de Friese Koerier, die nogal wat bezwaren te berde bracht tegen het thema voor het a.s. congres. Omdat bij de discussie de zaak niet voldoende kon worden uitgepraat, heeft hij toegezegd in het maart-nummer van het blad van gemeenschap en gewest „De Schakel” erop terug te komen. We zijn benieuwd.

Ook in *Enschede* staat het congres-thema in het middelpunt. We vonden in het blad van de gemeenschap de voornaamste punten uit het preadvies van Spigt en de commentaren hierop van Kooy en Neervoort, be-nevens een aantal gevolgtrekkingen van de voorzitter.

Bussum had een goed bezochte ledenvergadering, waar de voorzitter zijn bijdrage voor het a.s. congres in bespreking bracht. Als we het goed hebben begrepen dient er een eigen humanistische filosofie te worden ontwikkeld. Voer voor wijsgeren!

Van *Laren/Blaricum* krijgen we een fris uitzierend foldertje toegestuurd, dat daar huis aan huis is verspreid. Nu niet over het humanisme of het Verbond, maar over de woningnood en uitgaande van een interkerkelijke commissie voor woningbemiddeling, waarin ook het H.V. zijn plaats heeft gekregen. De bedoeling is te bemiddelen tussen zoekers en aanbieders van woonruimte.

Het oudste lid van de gemeenschap *Den Haag-Noord* is op de leeftijd van 102 jaar overleden. En diezelfde gemeenschap schreef in enkele maanden 19 nieuwe leden in.

Het schijnt dan toch te lukken in *Purmerend*, dank zij het stug volhouden van enkelen. Want het jaarverslag van deze werkgroep vermeldde, dat in 1966 het ledental steeg van 19 tot 30. Hulde!

In *Almelo* een ontmoetingsavond tussen hervormden, katholieken en humanisten, met een dominee, een kapelaan en een humanist (dat is geen vak) in het forum.

En tenslotte een naar bericht uit *Zutphen*, voorzitter Kortens, die nog maar enkele maanden de gemeenschap leidde, overleed plotseling. Hij was ook geestelijk raadsman voor de gedetineerden.

VAN DE GEWESTEN

Overijssel heeft op 23 april een familiedag in het natuurvriendenhuis „Kriekenhaar“, in de buurt van Almelo. Spreker is W. Coenders uit Deventer, de Enschedese cabaretgroep treedt op en het „Totaal Theater“ uit Almelo komt ook.

**CANDIDATEN
HOOFDBESTUUR**

In het vorige nummer vermeldden wij de namen van hen, die candidaat voor het hoofdbestuur gesteld zijn. Daaronder zijn er enkelen, die in het huidige H.B. geen zitting hebben. Van hen volgen hieronder enkele personalia:

H. J. Beuke, Ellecom, geboren in 1924. Secretaris Humanistische Bouwstichting Bejaardencentra. Voorzitter van het bejaardencentrum i.o. te Arnhem. Directeur van het Kinderhuis Ellinchem te Ellecom.

Mevr. M. Varkevisser-de Boer, Bussum, geboren in 1929. Vormingsleidster en docente aan het Hum. Opleidings Instituut. Lid van de Alg. Commissie Geestelijke Vorming.

Mr. A. Warburg, Den Haag, geboren in 1929. Oud-voorzitter gemeenschap Zwolle. Jurist bij het Departement van Verkeer en Waterstaat.

I. van der Willik, Veldhoven (N.B.),
geboren in 1929. Secretaris (1955—
1961), ondervoorzitter (1961—1965)
en voorzitter sedert 1965 van de ge-
meenschap Eindhoven. Bestuurslid
van het Bureau voor Levens-
en Gezinsmoeilijkheden. Spreker H.V.
Commerciële medewerker bij Philips.

Mr. A. Katan, *De Bilt*, geboren in 1930. Voorzitter van de gemeenschap Bilthoven, daarvoor vice-voorzitter van de gemeenschap Gouda. Spreker H.V. Lid van het hoofdbestuur van het Humanistisch Thuisfront. Directeur van de Stichting Het Nederlandse Astma Fonds.

Congres 1967

Utrecht, 15 en 16 april: NV.Huis - Oudegracht 245

Aanvang zaterdag 11 uur, einde zondag 17.00 uur

Programma:

zaterdag, 15 april
11.00—13.00 uur: afdelingen
13.00—14.00 uur: lunch
14.00—18.30 uur: plenaire zitting
18.30—20.00 uur: koffie-tafel
20.00—22.00 uur: discussie-
groepen
zondag, 16 april
10.00—12.30 uur: forum en
discussie
12.30—14.00 uur: koffie-tafel
14.00—17.00 uur: plenaire zitting

Congresagenda:

- I. Opening
- II. a. geloofsbriefen,
mededelingen
- III. a. jaarverslagen secretaris
- b. jaarverslagen penning-
meester
- IV. begrotingen
- V. voorstellen
- VI. congressthema
- VII. forum-discussie
- VIII. verkiezingen
- IX. bestuursoverdracht
- X. sluiting

JEUGD EN JONGEREN

jongerenconferentie

De organisatie van de Voorjaars-jongerenconferentie 1967 is in handen van de H.J.G.-Amsterdam en de werkgroep J. en J. van het Verbond. Was het in 1966 nog een bijeenkomst van een dag voor een kleinere groep, dit jaar is het een weekend — 29 en 30 april a.s. — in de jeugdherberg De Grasheuvel in Amersfoort. Aan het programma wordt nog hard gedokterd, maar Arjan Struyk, adj.dir. van het Coornhert-huis en Wim Engelen r.-k. pr. hebben hun medewerking reeds toegezegd. Binnenkort zal een foldertje verschijnen over dit weekend, dat kan worden aangevraagd bij Jaap Snoek, Kramatweg 13, Amsterdam, telefoon 52907.

werkgroep

Op 25 en 26 februari jl. werd door een tiental jongeren uit vijf verschillende plaatsen in het westen en zuiden van het land deelgenomen aan een trainingsweekend gespreksleiding onder leiding van de heer J. de Lee-de. Zoals gebruikelijk hebben de groepen, die het af lieten weten, ongelijk gehad. Er zullen ongetwijfeld gegronde redenen zijn geweest, maar geen enkele groep kan enkele goede gespreksleiders ontberen en daarvoor was dit weekend bedoeld. De kans is zeker nog niet verkeken, want er wordt reeds gedacht aan een volgend weekend, misschien in Haarlem, maar ook in het oosten des lands is de mogelijkheid niet uitgesloten.

Wat het weekend zelf betreft: in de eerste plaats alle lof voor de Rotterdamse H.J.G., die voor onderdak van de deelnemers had gezorgd en een van haar twee eigen zaaltjes ter beschikking had gesteld. Een ongekende weelde om over een zaaltje en een sociëteitslokaal te beschikken met een eigen keukentje en toiletruimte daartussen. Deze weelde is door de Rotterdammers dan ook ten volle uitgebuit door de lokale met veel smaak en sfeer, en vooral eigen mankracht, in te richten. De koffie was uitstekend en verder werden in de bar nog vele fris- en andere drankjes geschonken. Schrijver dezes heeft slechts een van de vier zittingen meegemaakt, maar het harde werken dat er gedaan werd in een sfeer van aandacht en concentratie gaven hem de indruk dat het niet alleen voor de werkgroep, voor de Rotterdamse H.J.G. maar zeer zeker ook voor de deelnemers een bijzonder geslaagd weekend is geweest. Een simpel en-qué-tetje zal dit overigens nog moeten uitwijzen.

uit den lande

Ter gelegenheid van de verkiezingen had de H.J.G.-Amsterdam een aantal vertegenwoordigers van niet-confessionele partijen uitgenodigd om hun aan de tand te voelen over de verschillende grote (en misschien ook wel kleine) politieke vraagstukken. Op deze avond was tevens de Amsterdamse groep „40 onder de 40” op visite bij de H.J.G. Hopelijk is dit bezoek bevallen en komen de „50-50”, „60-60” etc. ook eens langs.

De Haagse Jongerenkontakgroep heeft de beschikking gekregen over een eigen lokaliteit, een kelder. Dit kan een vergroting en verdieping van de activiteiten gaan betekenen. Het begin is er al: een avond met als onderwerp „Wat doen we met de nieuwe zaal!”

De Haarlemse jongerengroep is misschien niet zo groot maar pakt de zaken wel groots aan. Op een aantal plaatsen, waaronder middelbare scholen, hangen of komen te hangen borden met de kop „Humanistische Jongeren”. Daaronder wordt regelmatig een soort nieuwsbulletin geprikt waarop het plaatselijke nieuws wordt vermeld. Dit kan een voor jongeren interessante zondagochtend van het H.V. zijn, zoals de ochtend „Katholiek, Prot.-chr. en humanist over hun levensvisie”, eigen jongerenbijeenkomst of manifestaties waaraan door deze jongerengroep wordt deelgenomen: gespreksavonden in verband met het door de N.V.S.H. georganiseerde Sextant 67. Niet voor niets heet de groep Humanistisch Jeugd- en Jongerenwerk Haarlem e.o. want ook IJmuiden kwam reeds in hun programma voor.

Uit de verslagen van de Utrechtse Kelderblom maken we op dat het de J.H.V.G.U. goed gaat. Een lezing over Hindoeïsme door een beleider van deze godsdienst. Humanisten zouden net zo goed Hindoes kunnen zijn, maar daarmee was zijn publiek het niet eens. Verder is er veelvuldig en intensief contact met een katholieke jongerengroep. Uiteraard, zouden we haast zeggen, stonden God en het Humanisme in het middelpunt van de discussie, maar het verslag besluit met de conclusie: Laten we, met of zonder godheid, nooit vergeten dat we nu allen samen mensen zijn!

Het Humanistisch Jeugdcentrum Vlaardingen is jong, zowel in zijn bestaan als wat de leeftijd van de leden betreft. Humanisme, verhouding jongen-meisje, een gezellige avond, een dominee, toneelbezoek: het niet ongebruikelijke repertoire wat niet weg neemt dat het bijzonder fijne avonden zijn, waaraan de deelnemers nog weleens terug zullen denken.

HJB-AKTIE (F)

De Humanistische Jeugdbeweging heeft niet die voorspoed gehad, die men zou verwachten van zo een unieke jeugdbeweging.

Zonder uit te gaan van een bepaalde levensovertuiging of dogma oriënteren de HJB'ers zich op levensbeschouwelijk en cultureel gebied, met als doel dat we komen tot een bewuste levenshouding en tot inzicht in de verantwoordelijkheid die wij ten opzichte van mens en samenleving hebben.

De Humanistische Jeugdbeweging biedt hiervoor de mogelijkheden van het discussiëren naar aanleiding van sprekers, ekskursies, toneel, film en sociodrama; ook het creatieve aspect wordt niet vergeten.

In verschillende plaatsen is een afdeling gevestigd, met gezamenlijk een hoofdbestuur, dat de landelijke contacten bevordert.

We organiseren weekends en zomerkampen, geven een krantje uit, „Trefpunt” genaamd, en houden ieder jaar een emotioneel kongres. We zijn een zelfstandige, zgn. „on-geleide” vereniging, maar we onderhouden een vriendschappelijke relatie met het Verbond, vanwege onze verwante beginselen. Zo zijn onze mentoren, die ons nogal eens met raad en daad bij moeten staan, lid van het H.V.

Ook met de Jeugd en Jongerenwerkgroep hebben we contact. We hopen een ieder opmerkelijk gemaakt te hebben op de mogelijkheden, die deze vereniging biedt.

Alle jongeren van 15—23 jaar zijn hartelijk welkom; het sekretariaats-adres is: Marjolein Margadant, Rigelstraat 122, Hilversum.

VAN DE ARK

Bejaardenweken

Van zaterdag 29 april tot zaterdag 13 mei. Prijs f 65,— p.p. per week volledig pension. Deelname voor personen boven 60 jaar voor één of twee weken. Inlichtingen schriftelijk bij DE ARK, Belvédèrelaan 14, Nunspeet.

DE BUITENWERK COMMISSIE

Voor 1967 staan een aantal nieuwe activiteiten op het programma.

A. Kinder- en jongerenkampen.

1. Voor 10—12 jarigen een week naar een vast kamp.
2. Voor 13—15 jarigen, 3 12-daagse tentenkampen op Texel. Van begin juli tot half augustus.

LIBERTIJN

Wanneer we dit schrijven, zijn er twee nummers van het humanistische jongerentijdschrift verschenen. Alhoewel de inhoud beslist niet beneden de verwachting is gebleven, is het duidelijk dat de kinderziekten nog niet overwonnen zijn. Onderwerpen als 'humanisme en militairen, toekomst van het humanisme, katholieke kerk en doorbraak naar het humanisme, zo de ouden zongen', zijn actueel genoeg. Hopelijk zullen meer jongeren hun stem over deze en vele andere zaken laten horen. Frisse, kritische en vooral opbouwende geluiden, die dan zeker hun weerklink zullen vinden binnen en

buiten de jongeren in en om de humanistische beweging.

Kennelijk is de administratie er ook nog niet in geslaagd alle moeilijkheden te overwinnen wat de verzending betreft: tijdig verschijnen is een eerste vereiste voor een dergelijk tijdschrift. **Ondanks deze kleine mankementen: het blad is de moeite waard. Nu reeds en het belooft nog meer. Echter niet wanneer er niet meer abonnees komen. Gemeenschappen, federaties, gewesten, leraren op school en overal waar het mogelijk is daar behoort te zijn:**

LIBERTIJN

Humanistisch Jongerentijdschrift

Jaarabonnement f 5.75

Postgironr. 1382777

Adm.: Mej. Th. van Beek

Postjeskade 43 - Amsterdam

AMENDEMENTEN

VAN GRONINGEN (I)

op voorstel van het Hoofdbestuur
(wijziging statuten):

Artikel 8

1. Eerste alinea wordt:

Tenminste eenmaal per twee jaar, in de maand april, mei of juni, wordt een landelijk congres gehouden.

Toelichting

Op het congres worden jaarstukken van twee voorgaande kalenderjaren en de begroting voor o.a. het lopende kalenderjaar behandeld. Het lijkt ons ongewenst, dit later dan in de maand juni te doen, terwijl eerder dan eind april bij overneming van ons amendement op het voorstel (wijziging huishoudelijk reglement — art. 9) niet mogelijk is.

Pre-advies hoofdbestuur. Geen bezwaar.

VAN GRONINGEN (II)

op voorstel van het Hoofdbestuur
(wijziging huishoudelijk reglement)

Artikel 9

Behoudens het bepaalde in artikel 8 lid 2 van de Statuten wordt de datum waarop een congres gehouden wordt uiterlijk op 1 november van het voorafgaande jaar aan de gemeenschappen bekend gemaakt.

Tot 1 december van dat jaar kunnen door het hoofdbestuur en de gemeenschappen voorstellen worden ingediend. Het hoofdbestuur brengt deze voorstellen, alsmede de kandidaatstelling voor het hoofdbestuur en de verbandsraad voor zoveel nodig voorzien van een praeadvies uiterlijk de 15e januari van het congresjaar ter kennis van de leden.

Tot 1 maart van het congresjaar kunnen door het hoofdbestuur en de gemeenschappen amendementen op eerder gedane voorstellen alsook tegenkandidaten worden ingediend.

Voorstellen, amendementen of kandidaatstellingen, ingediend na genoemde data, maken geen..... (verder ongewijzigd).

Toelichting

De toelichting bij het hoofdbestuur voorstel is ten opzichte van de congresvergadering waarin de gedane voorstellen besproken worden niet geldig. Bij de huidige congresdatum en de voorgestelde termijnen is amendement van voorstellen pas mogelijk tussen 28/1 en 11/2, zodat in januari geen congresvergadering mogelijk is. Wordt de congres-

datum verschoven naar de maand mei, dan is bij handhaving van de voorgestelde termijnen zelfs in februari geen congresvergadering meer mogelijk.

De voorgestelde termijnen verlengen wel de ruimte voor de werkzaamheden van het hoofdbestuur, maar niet die voor de gemeenschappen. Deze blijft beperkt tot 2 weken voor: bestuderen voorstellen, bespreking op bestuursvergadering en ledenvergadering, en indiening van amendementen. Voor zowel de besluitvorming als het organisatorisch verwerken van de voorstellen in de gemeenschappen is meer tijd noodzakelijk.

Wij veronderstellen dat vele gemeenschappen hun jaarvergadering in de maand februari beleggen en in congresjaren op deze vergadering de voorstellen bespreken. Hiervan uitgaande zijn wij gekomen tot de voorgestelde vaste data. Consequentie van ons voorstel is, dat congresvoorstellen eerder moeten worden ingediend dan bij het hoofdbestuur voorstel. Dit lijkt ons acceptabel, omdat die voorstellen belangrijk genoeg zijn om een uitgebreide behandeling te rechtvaardigen. Verder zal het congres iets later gehouden moeten worden dan dit jaar, om na onze datum van indiening van amendementen voldoende tijd over te houden voor het klaarmaken van de beschrijvingsbrief. Dit zal geen bezwaar opleveren, gezien het feit dat het hoofdbestuur in zijn toelichting op zijn voorstel (art. 9) ook reeds spreekt over een congres in de maand mei.

Pre-advies hoofdbestuur

Tegen beoogde verruiming van de periode voor het indienen van amendementen bestaat geen bezwaar. Gefixeerde data zijn in verband met art. 8 van de Statuten niet gewenst.

VAN LAREN - BLARICUM

op voorstellen van het Hoofdbestuur tot wijziging van het huishoudelijk reglement.

ad Art. 10, te wijzigen in:

1. Het hoofdbestuur kan desgewenst vóór een congres een congrescommissie bijeenroepen en aan deze commissie verzoeken aan het congres een advies uit te brengen over de wijze van behandeling door het congres van de ingediende voorstellen en amendementen.

2. Deze commissie bestaat uit:

a. één vertegenwoordiger van elke gemeenschap die een voorstel heeft ingediend; indien eenzelfde voorstel door meer gemeenschappen is ingediend, wijzen deze gemeenschappen uit hun midden één vertegenwoordiger aan.

b. de voorzitter(s) van de federatie(s), waartoe de gemeenschap(pen) behoort(en) die een voorstel heeft (hebben) ingediend.

c. drie leden van het Verbond — niet tevens lid van het hoofdbestuur of van het bestuur in a en b genoemde gemeenschappen en federaties — door het hoofdbestuur aangezocht op grond van hun deskundigheid betreffende de behandeling van de ingediende voorstellen op het congres.

Toelichting

Het lijkt een democratischer en doeltreffender wijze om een advies te verkrijgen als het zwaartepunt van de commissie-samenstelling komt te liggen bij de gemeenschappen die een voorstel hebben ingediend.

Een zinnig advies is eerder te verwachten van de door het hoofdbestuur aan te zoeken deskundigen dan van gewest-voorzitters die in dit geval willekeurig n.l. uit hoofde van de toevallig door hun bezette functie, zitting zouden hebben in de congrescommissie.

Pre-advies hoofdbestuur

Het lijkt onjuist de voorstellende gemeenschappen een beslissende stem te verlenen. (Zij krijgen reeds adviserende stem). Gewest-voorzitters mogen geacht worden niet „toevallig” hun functie te bekleden.

Met klem ontraden.

ad Art. 12, te wijzigen in:

1. De verbondsraad bestaat behalve uit leden van het hoofdbestuur uit:

a. een aantal leden overeenkomende met het dubbele van de gewesten en federaties, waarvoor elk gewest en elke federatie kandidaten kan stellen.

b. kandidaat kan worden gesteld een lid van een gemeenschap die deel uitmaakt van de federatie of van het gewest door wie de kandidaat wordt gesteld, niet tevens lid zijnde van het gewestbestuur.

(oud b wordt c).

Toelichting

Deze wijziging wil een correctie toepassen op het uitgangspunt dat bij herhaling federatie en gewest dezelfde bevoegdheden toekent, hoewel deze beide sterk verschillen in hun ontstaans-geschiedenis, hun doel en functie.

Pre-advies hoofdbestuur

Verschil federatie-gewest wordt niet ontkend, maar uitsluiting van gewestbestuurders lijkt onlogisch en ongewenst. Overigens kan voorgestelde tekst tot een bijzonder groot aantal kandidaten leiden, terwijl de mogelijkheid tot het stellen van tegencandidaten zou vervallen. Daardoor zou verkiezingsprocedure te ingewikkeld moeten worden.

Met klem ontraden.

Art. 13 (oud): vervalt

Toelichting

Voor art. 13 (oud) is in de plaats gekomen Art. 8. 1.

Pre-advies hoofdbestuur

Overgenomen.

VAN VOORBURG-RIJSWIJK

op voorstel van het Hoofdbestuur

Voorstel tot wijziging van art. 20 wordt art. 16 punt 2 van het Huish. Regl. n.l.:

„De contributie bedraagt tenminste f 10,— per jaar en als richtlijn geldt een ½ % van hetgeen het inkomen een bedrag van f 4000,— per jaar te boven gaat.”

Toelichting

De vergadering was van mening, dat zoals het nu geformuleerd is het ons wel leden zal kosten en het aspirant-leden afschrikt om lid te worden. De vrijheid en de verantwoordelijkheid bij de leden laten.

Pre-advies hoofdbestuur

Het hoofdbestuursvoorstel is op dit punt geheel overeenkomstig de huidige bepalingen geformuleerd (zij het veel eenvoudiger). Zou men het begrip „richtlijn” willen invoeren, dan waren te lezen „..... tenminste f 10,— per jaar, vermeerderd met — als richtlijn — ½ % van .....”. In die vorm geen overwegend bezwaar.

VAN UTRECHT

op voorstel van Amsterdam Z.W., Amsterdam Tuinsteden-West, Amstelveen en Bilthoven.

1. In punt a. van het voorstel te lezen „is van mening” i.p.v. „constateert”.

2. Tussen de punten a. en b. van het voorstel toe te voegen:

b. constateert dat het humanisme in versneld tempo van de periode van strijd om erkenning gekomen is in een periode waarin de gevolgen van deze erkenning ons voor ingrijpende problemen stellen; dat tussen taken enerzijds en ledental en beschikbare financiën anderzijds helaas een grote discrepantie bestaat; dat het in de komende jaren qua financiën onmogelijk zal zijn te voldoen aan alle behoeften aan noodzakelijke activiteiten en dat naar ver-

wachting van alle verkregen rechten niet altijd onmiddellijk gebruik gemaakt kan worden.

c. overweegt, dat de beschikbare mogelijkheden efficiënt benut dienen te worden en dat tevens meer inzicht moet worden verkregen omtrent in de nabije en verre toekomst te nemen maatregelen en te verwachten activiteiten op landelijk, regionaal en plaatselijk niveau en verder dat een grondig twee-richting verkeer tussen hoofdbestuur en gemeenschappen bij het verwerven van dit inzicht en het bepalen van het beleid voor de toekomst de binnen het georganiseerde humanisme noodzakelijke coördinatie op ieder niveau zal bevorderen, overweegt, dat alvorens een bijdrage aan de beleidsvorming geleverd kan worden, een inzicht in de mogelijkheden en moeilijkheden en kennis van in te nemen standpunten een vereiste is, en de punten b. en c. van het voorstel te noemen d. resp. e.

3. In punt b.1 van het voorstel vóór de opsomming van onderwerpen te lezen:

een interne beleidsnota betreffende de planning en programmering van activiteiten en — voorzover vast te stellen — de hiermee korresponderende budgettering, mankracht en organisatiestructuur en de zich hierbij voordoende problemen te verstrekken aan de gewest- en gemeenschapsbesturen, een en ander mede ter informatie aan de leden. Deze nota dient alle naar het oordeel van het hoofdbestuur belangrijke aspecten te bevatten. Het kongres denkt hierbij aan:

In de opsomming van onderwerpen te lezen:

„filosofisch en recreatief terrein” ipv. „en filosofisch terrein”,

„geestelijke vorming en vormingsonderwijs” ipv. „geestelijke vorming”

en te laten vervallen:

„taken die (voorlopig) niet vervuld kunnen worden”.

Het gestelde na de opsomming van onderwerpen te laten vervallen.

4. In punt b.2 van het voorstel te laten vervallen: „onder meer op de regionale conferenties”.

5. In punt c. van het voorstel te lezen: aan de orde te stellen” ipv. „vast te stellen”.

Pre-advies hoofdbestuur

Geen bezwaar. Ook hier zijn de termijnen dubieus als men grondige behandeling in twee-richtingsverkeer wenst.

VAN DEN HAAG-WEST

op voorstellen van het Hoofdbestuur en van Amsterdam Z.W. enz.

Voorstel van het Hoofdbestuur inzake wijziging van het huishoudelijk reglement.

Art. 10 (nieuw) lid 2. Te lezen:

Elke gemeenschap die een voorstel heeft ingediend is gerechtigd een vertegenwoordiger aan de beraadslagingen van de commissie te doen deelnemen.

Pre-advies hoofdbestuur

Geen bezwaar, mits de tweede volzin van het lid gehandhaafd blijft.

Art. 16, lid 2. Te lezen:

De contributie bedraagt bij een belastbaar inkomen van f 4000,— of minder f 10,— per jaar. Bij hogere inkomens bedraagt de contributie f 10,— plus ½ % van het bedrag, dat het inkomen de f 4000,— te boven gaat.

Toelichting

De bovenstaande redacties zijn o.i. juist en duidelijker.

Pre-advies hoofdbestuur

De formulering wordt in het algemeen niet duidelijker geacht. De precisering van het inkomen als belastbaar inkomen lijkt academisch.

Ontraden.

AMENDEMENTEN

Art. 9. De hierin genoemde termijnen wijzigen als volgt:

Handeling	Oud Voor 1ste van de Kongresmnd.	Voorstel H.B. als oud	Amend. Den Haag-West voor 1ste dag van het Kongres
Bekendmaking Kongresdatum		4 mnd.	5 mnd.
Indienen Kon- gresvoorstellen	10 weken	13 weken	17 weken
Pre-advies H.B.	8 "	9 "	13 "
Amendem. Gem.	6 "	7 "	9 "
Beschrijv.brief	4 "	4 "	5 "

Toelichting

In het bijzonder met het oog op de gehele opzet, om tot beter contact tussen Hoofdbestuur en Gemeenschappen te komen, menen wij, dat de tijd van voorbereiding toegemeten aan de gemeenschappen veel te kort is, speciaal wat betreft de bespreking van de amendementen. Hiervan kwam in de meeste gemeenschappen tot nu toe dan ook niet veel terecht. Wij menen, dat de belangstelling voor de problemen van het H.V. bij de leden alleen maar gestimuleerd kan worden, wanneer er voldoende tijd is voor hen om ook daadwerkelijk hun mening via de ledenvergaderingen door te laten klinken. In verband met de voorbereiding en aankondigingen van deze „kongresvergaderingen” van de gemeenschappen achten wij een periode van 4 weken beslist niet te lang.

Pre-advies hoofdbestuur

Tegen beoogde verruiming van de periode voor het indienen van amendementen bestaat geen bezwaar.

Art. 17. Na „plaatselijke gemeenschappen” toevoegen: federaties en gewesten.

Toelichting

Bij het voorstel van het H.B. zou een schenking aan een federatie of gewest uiteenvallen in deelscheningen aan de daaronder ressorterende gemeenschappen, wat mogelijk tot verbroekeling van de nuttige aanwending zou kunnen leiden.

Pre-advies hoofdbestuur

Overgenomen, mits in die vorm, dat de tekst volgens het hoofdbestuursvoorstel gehandhaafd wordt als lid 1, en als lid 2 wordt toegevoegd: „Het bepaalde onder het eerste lid is van overeenkomstige toepassing op gewesten en federaties”.

Voorstel Gemeenschappen Amsterdam-Z.W. etc.

Toevoegen in de lijst van onderwerpen:

bij: jeugd- en jongerenwerk: in het bijzonder het vormingsonderwijs.

Toelichting

Zoals uit het pre-advies bij het voorstel van Den Haag-West inzake het vormingsonderwijs blijkt, is het H.B. met ons van mening, dat dit van de allerhoogste urgentie is. In het onderhavige voorstel mag dit dan ook wel met name genoemd worden.

Pre-advies hoofdbestuur

Geen bezwaar, mits toegevoegd na „geestelijke vorming” in plaats van na „jeugd- en jongerenwerk”.

VAN HENGELO

op voorstel van het Hoofdbestuur
(wijziging huishoudelijk reglement)

De gemeenschap Hengelo stelt het Kongres voor bij de handeling van de wijziging Huishoudelijk Reglement om:

- De artikelen 1 t/m 8 niet te wijzigen.
- Het Hoofdbestuur te machtigen om in de periode van het Congres 1967 tot aan het volgende congres, in afwijking van de bestaande reglementen, te experimenteren met nieuwe vormen, die evenwel niet verder mogen gaan, dan het H.B. in zijn wijzigingsvoorstellen aan de orde stelt.

Toelichting

In het door het Hoofdbestuur overgenomen voorstel van de gemeenschappen Amsterdam-Z.W., Amsterdam-Tuinstdeden-West, Amstelveen en Bithoven wordt aangedrongen op een op korte termijn uit te brengen rapport, waarin onder meer gesproken zal moeten worden over de interne organisatie van het Verbond. Het komt de gemeenschap Hengelo nogal voorbarig voor om in afwachting van dat rapport nu al de reglementen te wijzigen, terwijl er in het geheel geen taakomschrijving en bevoegdheid van de Verbondsraad voorgesteld wordt.

Pre-advies hoofdbestuur

Er is niet voldoende reden om de uit de praktijk voortgevloeide weloverwogen wijziging van het Huishoudelijk Reglement thans uit te stellen. Indien later andere wijzigingen nodig blijken, kunnen deze alsdan zonder bezwaar worden aangebracht. Intussen is een regeling overeenkomstig de huidige opvattingen gewenst. Ontraden.

DIALOOG TUSSEN CHRISTENDOM EN HUMANISME

waarover eigenlijk ?

Soms lijken manifestaties van christenen en humanisten verdacht veel op elkaar, dacht ik, het oktobernummer van „In en Om” en de vier septembernummers van het Kerkkompas (Orgaan van de gereformeerde kerk te Maassluis) doorlezend. Maar oordeelt U zelf. Links de christelijke manifestaties; rechts de humanistische manifestaties.

1) De vrouwen uit wijk 4 worden alle verwacht om op elke dinsdagmorgen, eenmaal per veertien dagen, bij de vrouw van ds. P. A. Bolmeijer op de kof-fie te komen.

2) De C.J.M.V. „Credo” begint het nieuwe seizoen met een instuifavond op zaterdag 3 sept. Ook jij bent hartelijk welkom.

3) Jongensclub „Samuel”. A.s. zondag houdt Bert Kap een inleiding over „Mag een christen zijn lusten botvieren”. Na de pauze een tekenwedstrijd. Dit belooft een boeiende avond te worden. We rekenen op ieders komst.

4) Ook bij de avondmaalsviering van a.s. zondag kunnen diegenen, die slecht ter been zijn met ons de dood des heren verkondigen. Zij kunnen door broeders uit de gemeente worden gebracht en gehaald.

5) De C.J.M.V. „Credo” verwacht al haar leden bij een inleiding van de voorzitter over „Christen en Arbeid”. Na de pauze draaien we een film!

6) Een zware slag trof onze vereniging „Credo” door het in het huwelijk treden van de voorzitter met de secretaresse. Ze kunnen hun werk niet meer blijven doen.

Wat elders lukt, moet ook in Hengelo kunnen, vandaar dat twee keer per maand op donderdagmorgen de leden worden uitgenodigd om bij de vrouw van de voorzitter op de koffie te komen.

In Vlaardingen begon men dit seizoen met een instuifavond, waarvan men de beste verwachtingen had, ook al omdat de vorige keer dit een succes was.

De artistiekelingen e.a. kunnen via de Jongerengroep van de gemeenschap Utrecht hun lusten botvieren op het witte papier tijdens een tekencursus, die eenmaal per maand wordt gehouden.

Waar het openbare ver-voer tekort schiet, nemen vrijwilligers het over. Leden uit Rijswijk worden aan het eind van de busroute door auto's opgewacht om naar de bijeenkomst in Voorburg getransporteerd te worden.

De H.J.G.-Amsterdam zet haar programma op oude voet voort. Dit vermeldt o.m. een maandelijks gespreksgroep over „Mens en Arbeid”, plaatjes draaien bij een van de leden thuis.

Een zware slag trof onze gemeenschap Amsterdam-zuid/west door het overlijden van voorzitter en penningmeester. De eerste was ook tweede voorzitter van de Amsterdamse federatie.

(M. 't Hart in *Drupelsteen*, orgaan van de *Studentenvereniging op Humanistische Grondslag „Socrates”*) *Kommentaar van de redakteur van „In en Om”: „so what?” of op z'n Hollands: Nou, en?*

UITDAGING EN ANTWOORD...

uitdaging

Onze aarde is geen paradijs.
Vietnam, Israël, India, Congo, Zuid-Afrika.
Anders gezegd: Oorlog, honger, rassensrijd.

Onze aarde behoeft geen hel te worden.
Op de terreinen van wetenschap, kunst en techniek
levert de mens grootse prestaties.

De vraag is:

vanuit welke geest benaderen wij Mens en Wereld?
Onverschillig, louter op afbraak of eigenbelang gericht,
dan wel creatief en in verantwoordelijkheid voor eigen leven
en dat van de ander?

antwoord

Humanisme is een antwoord op de uitdaging van deze tijd.
Het roept de mens op tot redelijkheid in denken en doen,
verantwoordelijkheid voor de ander,
gerechtigheid in de samenleving.

Het Humanistisch Verbond staat op de bres voor de
menselijke waardigheid.
Door middel van publikaties, radio- en televisieuitzendingen,
beziinnings- en scholingswerk, geestelijke vorming
en geestelijke verzorging.

Een moeilijke taak, die meer mensen en meer geld vraagt.

Het Steunfonds vraagt vrijwillige bijdragen voor het werk van
verzorging en vorming.

Stort uw bijdrage op

**GIRO
6168**

t.n.v.